

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu

KATEDRA MECHANIKI I BUDOWY MASZYN
(Nazwa kierunku studiów)

Studia I Stopnia

Przedmiot:	Mechanika Płynów	Fluid Mechanics
Rok: II	Semestr: IV	
M 1 N 0 4 32-0 1		
Rodzaje zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykład		9
Ćwiczenia		9
Laboratorium		9
Projekt		
Liczba punktów ECTS:		3

Cel przedmiotu	
C1	Znać podstawowe prawa-zasady w mechanice płynów, znaczenie pojęć i wielkości oraz ich jednostki i miary.
C2	Znajomość i rozumienie procesów przepływowych w różnych wytworach techniki.
C3	Znać fundamentalne przykłady zastosowań równań i zależności w odniesieniu do zachowań płynów w statycznym, kinematycznym i dynamicznym ujęciu.
C4	Umieć całkować wybrane typy równań różniczkowych określających zachowania płynów.
C5	Umieć interpretować podstawowe zadania zależności w mechanice płynów, wskazać możliwość ich użycia w praktyce inżynierskiej.
C6	Rozbudzenie u studentów zainteresowania mechaniką płynów jako bazą dla innych nauk przyrodniczych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	Matematyka – rachunek wektorowy, pojęcie pochodnej i różniczki funkcji jednej i wielu zmiennych, elementy rachunku operatorowego (gradient, dywergencja, rotacja), całki pól wektorowych (całka krzywoliniowa i powierzchniowa oraz zachodzące między nimi związki) równania różniczkowe zwyczajne liniowe rzędu I i II.
2	Fizyka: ogólna znajomość i zrozumienie zasad zachowania masy, pędu, momentu pędu i energii oraz podstaw termodynamiki.

Efekty kształcenia	
W zakresie wiedzy:	
EKW1	Zna podstawy statyki, kinematyki i dynamiki mechaniki płynów.
EKW2	Ma podstawową wiedzę w zakresie formułowania zasad zachowania dla płynu, równań opisujących jego ruch i ich całek pierwszych, a także sposobów określania reakcji aero/hydrodynamicznych.
EKW3	Ma podstawową wiedzę na temat modelu ruchu płynu newtonowskiego oraz inżynierskich metod wyznaczania ruchu laminarnego i turbulentnego cieczy lepkiej w rurociągach, zna pojęcie podobieństwa dynamicznego przepływów i znaczenie fizyczne podstawowych liczb podobieństwa.
EKW4	Ma elementarną wiedzę w zakresie podstaw dynamiki gazów
W zakresie umiejętności:	
EKU1	Potrafi rozwiązać proste zagadnienia inżynierskie z zakresu statyki cieczy.
EKU2	Potrafi posłużyć się aparatem algebry i analizy wektorowej do wyznaczenia charakterystyk ruchu płynu.
EKU3	Potrafi rozwiązać zagadnienia wyznaczania ruchu cieczy idealnej lub rzeczywistej w prostych rurociągach posługując się podstawowym równaniem Bernoulliego
EKU4	Posługując się całkową postacią zasady zachowania pędu potrafi rozwiązać proste przypadki zagadnienia wyznaczania reakcji hydro/aerodynamicznych.
W zakresie kompetencji społecznych:	
EKS1	Oceńać społeczne i środowiskowe problemy wynikające z procesów przepływowych w rurach kołowych, przepływów turbulentnych w rurach kołowych.
EKS2	Wie o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.

Treści programowe przedmiotu

Forma zajęć - wykłady

	Treści programowe	Liczba godzin
W1	WIADOMOŚCI WSTĘPNE. ELEMENTY STATYKI PŁYNÓW - Podstawowe definicje i właściwości płynów: lepkość, ściśliwość, gęstość, rozszerzalność. Siły w płynach. Podstawowe modele płynów. - Tensor naprężenia. Równanie i warunki równowagi. Równanie Eulera dla płynu idealnego. Parcie płynu na ścianki. Prawo Pascala, prawo Archimedesesa.	2
W2	Elementy kinematyki płynów. Podstawowe równania przepływu i równania równowagi - Tor elementu płynu, linia prądu, linia wirowa. Natężenie przepływu(wydatek). Równanie ciągłości(równanie zachowania masy), Płyn nielepki, przepływy potencjalne, wirowość. Równanie ruchu płynu nielepkiego(Eulera). Równowaga płynu.	2
W3	Równanie Bernoulliego. - Całkowanie równań Eulera. Równanie Bernoulliego. Zastosowania równania Bernoulliego (rurki spiętrzeniowe, rurka Pitota, rurka Prandtla, zwężka Venturi). Wypływ cieczy ze zbiornika, zjawisko kontrakcji.	2
W4	Przepływ laminarny i turbulentny - Przepływ laminarny. Przepływ turbulentny. Warstwa przyścienna. Obliczanie strat przepływu.	2
W5	Elementy hydrauliki - Przepływy laminarne w rurach kołowych, przepływy turbulencje w rurach kołowych. Straty hydrauliczne.	1
	Suma godzin:	9

Forma zajęć – ćwiczenia

	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Makroskopowe właściwości płynów: gęstość, lepkość dynamiczna i kinematyczna, ściśliwość płynu, rozszerzalność cieplna. Natężenie przepływu(wydatek). Parcie hydrostatyczne na powierzchnie płaskie i zakrzywione	2
ĆW2	Wypór hydrostatyczny, pływanie ciał(zastosowanie prawa Archimedesesa).	2
ĆW3	Równowaga cieczy. Powierzchnie ekwipotencjalne i izobaryczne. Rozkład ciśnienia(zastosowanie równania Eulera). Równowaga cieczy. Powierzchnie ekwipotencjalne i izobaryczne. Rozkład ciśnienia(zastosowanie równania Eulera).	2
ĆW4	Zastosowania równania Bernoulliego dla cieczy idealnej(prędkość i czas wypływu).	2
ĆW5	Zaliczenie ćwiczeń.	1
	Suma godzin:	9

Forma zajęć – laboratorium

	Treści programowe	Liczba godzin
L1	Sprawy organizacyjne oraz omówienie spraw BHP dotyczących wykonywanych ćwiczeń laboratoryjnych. Pokaz możliwości i wykorzystania tunelu aerodynamicznego EWT(Educational Wind Tunnel)	2
L2	Powierzchnia cieczy wirujących. Prędkość kątowna. Siła odśrodkowa (bezwładności). □ □ Ruch obrotowy. □ Paraboloida obrotowa. □ □ Równowaga. Powierzchnia ekwipotencjalna i izobaryczna.	2
L3	Zjawiska falowe w falownicy fal wodnych. Wytwarzanie fal na powierzchni (wody), rozchodzenie się fal na powierzchni (wody), odbicia fali, załamanie (refrakcja) fali.	2
L4	Prędkość dźwięku w powietrzu. Wyznaczanie prędkości dźwięku w powietrzu, dla różnych odległości między źródłem dźwięku i mikrofonem.	2
L5	Zaliczenie laboratorium.	1
	Suma godzin:	9

Metody i środki dydaktyczne	
1	Wykład , ćwiczenia rachunkowe oraz ćwiczenia laboratoryjne.
2	Zestawy demonstracyjne(komputer, rzutnik multimedialny).
3	Zestawy laboratoryjne do wykonywania ćwiczeń.
4	Sporadycznie inne metody(pogadanka, opis).

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Podczas oceniania (kolokwium, rozmowa, pytania) będą uwzględniane czynniki natury oddziaływania wychowawczego np. zachęcanie do systematycznej pracy, umiejętność samooceny, oceny koleżeńskiej.
F2	Odpowiedzialność, współpraca w grupie
F3	Podczas oceniania (kolokwium, rozmowa, pytania) będą uwzględniane czynniki natury oddziaływania wychowawczego np. zachęcanie do systematycznej pracy, umiejętność samooceny, oceny koleżeńskiej
F4	Stosowanie efektywnej informacji zwrotnej(wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy studenta, odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony studenta, wskazówki, w jaki sposób student powinien poprawić tę konkretną pracę oraz wskazówki, w jakim kierunku powinien pracować dalej.
F5	Inne zależne od sytuacji.
Ocenianie podsumowujące	
P1	Omawianie wyników kolokwium (najczęściej popełniane błędy, jak unikać takich błędów)
P2	Analizowanie, weryfikowanie i interpretacja wyników obliczeń. Omawianie wykonania ćwiczenia laboratoryjnego oraz sprawozdania z wykonanego ćwiczenia(błędy, niedociągnięcia).
P3	Pokazanie podczas oceniania, co zostało opanowane oraz jakie są luki i jak je usunąć.
P4	Inne zależne od sytuacji.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze.	27
Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie konsultacji i egzaminu– łączna liczba godzin w semestrze	3
Godziny niekontaktowe - przygotowanie się do zajęć	45
Suma	75
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	3

Literatura podstawowa i uzupełniająca	
1	Chlebny B., Sobieraj W., Wrzesień St.: Mechanika płynów, WAT, Warszawa 2003
2	Bukowski J., Kijowski P. : Kurs mechaniki płynów, PWN, Warszawa 1980
3	Gołębiowski C., Łuczywek E., Walicki E.: Zbiór zadań z mechaniki płynów, PWN, Warszawa 1980
4	Mechanika płynów / Ryszard GRYBOSZ Politechnika Śląska. - Wyd.7. - Gliwice : PŚL., 1991
5	Prosnak W. J.: Równania klasycznej mechaniki płynów, PWN, Warszawa, 2006 .
6	Instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych, PWSZ Chełm

Macierz efektów kształcenia

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)		Cele przedmiot u	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	<i>MBM1A_W01</i> <i>MBM1A_W02</i> <i>MBM1A_W11</i>	+++ + +++	(C1,C6)	(W1 –W5, ĆW1-ĆW4,L1-L4)	(1,2)	(F1,F2,F4,P1,P2)
EKW2	<i>MBM1A_W01</i> <i>MBM1A_W02</i> <i>MBM1A_W11</i>	+++ + +++	(C1-C6)	(W1-W5, ĆW1-ĆW4,L1-L4)	(1,2,3)	(F1-F5, P1-P4)
EKW3	<i>MBM1A_W01</i> <i>MBM1A_W02</i> <i>MBM1A_W11</i>	+++ + +++	(C1-C6)	(W5,ĆW4,L1,L2)	(1,2,3)	(F1-F5, P1-P4)
EKW4	<i>MBM1A_W01</i> <i>MBM1A_W10</i> <i>MBM1A_W04</i>	+++ + +	(C3-,C6)	(W5,ĆW3,L1,L4)	(2, 3)	(F4,F5,P3,P4)
EKU1	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U06</i>	+++ +	(C1)	(W1, ĆW1-ĆW3,L3)	(1,2,3)	(F1,F2,F4,P1,P2)
EKU2	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U06</i>	+++ ++	(C2,C4)	(W1-W3,ĆW4,L1-L3)	(1, 2)	(F3-,F5,P1,P2)
EKU3	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U06</i> <i>MBM1A_U04</i>	+++ ++ +	(C3-,C6)	(W5,L1,L2)	(1, 2)	(F3-,F5,P1,P2)
EKU4	<i>MBM1A_U01MBM1A_U06MBM1A_U04</i>	++ ++ +	(C3-,C6)	(L1,L4)	(1, 2)	(F3-,F5,P1,P2)
EKU5	<i>MBM1A_U01MBM1A_U06MBM1A_U04</i>	++ + +	(C4-C6)	(W4,L1,L4)	(1, 2)	(F4,F5,P4)
EKS1	<i>MBM1A_K01</i> <i>MBM1A_K03</i>	+ ++	(C5, C6)	(W5,ĆW6, ĆW7,L1,L4,L5)	(1,2,3,4)	(F4,F5)
EKS2	<i>MBM1A_K01</i> <i>MBM1A_K03</i>	+ ++	(C5, C6)	(W1-W5,ĆW1-ĆW4,L1-L4)	(1,2,3,4)	(F4,F5)

Formy oceny - szczegóły						
	Na ocenę 2 (ndst)	Na ocenę 3 (dst)	Na ocenę 3+ (dst+)	Na ocenę 4 (db)	Na ocenę 4+ (db+)	Na ocenę 5 (bdb)
EKW1	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub niezaliczone. ćwiczenia lab. lub nieznanomość podstawowych praw w mechanice płynów.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz znajomość podstawowych praw w mechanice płynów na3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz znajomość podstawowych praw w mechanice płynów na3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz znajomość podstawowych praw w mechanice płynów na 4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz znajomość podstawowych praw w mechanice płynów na 4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz znajomość podstawowych praw w mechanice płynów na 5.
EKW2	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub lub niema podstawowej wiedzy o równaniach opisujących ruch płynu.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz znajomość podstawowej wiedzy o równaniach opisujących ruch płynu na 3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz znajomość podstawowej wiedzy o równaniach opisujących ruch płynu na 3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz znajomość podstawowej wiedzy o równaniach opisujących ruch płynu na 4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz znajomość podstawowej wiedzy o równaniach opisujących ruch płynu na 4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz znajomość podstawowej wiedzy o równaniach opisujących ruch płynu na 5.
EKW3	Niezaliczone ćwiczenia	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+	Średnia z ćw. rach. i lab.-4	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+	Średnia z ćw. rach. i lab.-5

	rach. lub Niezaliczone ćwiczenia lub niema podstawowej wiedzy modelach płynu newtonowskiego.	lab. na3 oraz znajomość podstawowej wiedzy modelach płynu newtonowskiego na3.	oraz znajomość podstawowej wiedzy modelach płynu newtonowskiego na3+.	oraz znajomość podstawowej wiedzy modelach płynu newtonowskiego na 4.	oraz znajomość podstawowej wiedzy modelach płynu newtonowskiego na 4+.	oraz znajomość podstawowej wiedzy modelach płynu newtonowskiego na 5.
EKW 4	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub Niezaliczone. ćwiczenia lub niema podstawowej wiedzy z podstaw dynamiki gazów.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz ma podstawową wiedzy z podstaw dynamiki gazów na3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz Zaliczone ćwiczenia na 3+ i ma podstawową wiedzy z podstaw dynamiki gazów na3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz Zaliczone ćwiczenia na 4 i ma podstawową wiedzy z podstaw dynamiki gazów na 4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz Zaliczone ćwiczenia na co najmniej 4+ i ma podstawową wiedzy z podstaw dynamiki gazów na 4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz ma podstawową wiedzy z podstaw dynamiki gazów na 5.
EKU1	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub Niezaliczone. ćwiczenia lub nie potrafi rozwiązać prostych zagadnień z mechaniki płynów.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz potrafi rozwiązać proste zagadnienia z mechaniki płynów na3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz Zaliczone ćwiczenia na3+ i potrafi rozwiązać proste zagadnienia z mechaniki płynów na3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz Zaliczone ćwiczenia na4 i potrafi rozwiązać zagadnienia z mechaniki płynów na4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz Zaliczone ćwiczenia na co najmniej 4+ i potrafi rozwiązać zagadnienia z mechaniki płynów na4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz potrafi rozwiązać zagadnienia z mechaniki płynów na5.
EKU2	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub nie potrafi wyznaczyć podstawowych charakterystyk płynu.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz potrafi wyznaczyć podstawowe charakterystyk i płynu na3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz Zaliczone ćwiczenia na3+ i potrafi wyznaczyć podstawowe charakterystyk i płynu na3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz Zaliczone ćwiczenia na4 i potrafi wyznaczyć podstawowe charakterystyk i płynu na4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz Zaliczone ćwiczenia na co najmniej 4+ potrafi wyznaczyć podstawowe charakterystyk i płynu na 4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz potrafi wyznaczyć podstawowe charakterystyk i płynu na5
EKU3	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub nie potrafi rozwiązać prostego zadania dla cieczy idealnej.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz potrafi rozwiązać proste zadania dla cieczy idealnej.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz Zaliczone ćwiczenia na 3+ i potrafi rozwiązać proste zadania dla cieczy idealnej.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz Zaliczone ćwiczenia na 4 i potrafi rozwiązać zadania dla cieczy idealnej na 4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz Zaliczone ćwiczenia na co najmniej 4 +i potrafi rozwiązać zadania dla cieczy idealnej na 4+.	Z Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz +i potrafi rozwiązać zadania dla cieczy idealnej na 5.
EKU4	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub nie potrafi wykorzystać prawa Bernoulliego w prostych przykładach.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz potrafi wykorzystać prawa Bernoulliego w prostych przykładach.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz potrafi wykorzystać prawa Bernoulliego w trudniejszych przykładach.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz potrafi wykorzystać prawa Bernoulliego w zagadnieniach złożonych..	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz potrafi wykorzystać prawa Bernoulliego w zagadnieniach złożonych.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz potrafi wykorzystać prawa Bernoulliego do obliczeń czasu wypływu cieczy, ciśnienia dynamicznego

EKU5	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub nie potrafi dokonać prostej analizy podobieństwa dynamicznego przepływu.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz potrafi dokonać prostej analizy podobieństwa dynamicznego przepływu.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz potrafi dokonać głębszej analizy podobieństwa dynamicznego przepływu.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz potrafi wykorzystać liczby kryterialne (Macha i Reynolds'a) w zagadnieniach przepływowych.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz potrafi wykorzystać liczby kryterialne (Macha i Reynolds'a) w zagadnieniach przepływowych.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz potrafi bardzo dobrze wykorzystać liczby kryterialne (Macha i Reynolds'a) w zagadnieniach przepływowych.
EKS1	Nie przygotowuje się do zajęć.	Przygotowuje się do zajęć w stopniu minimalnym, stara się dostrzegać problemy techniczne w przepływach płynów.	Przygotowuje się do zajęć w stopniu zadowalającym, stara się dostrzegać problemy techniczne w przepływach płynów.	Dobrze przygotowuje się do zajęć. Dostrzega możliwość zastosowania zdobytej wiedzy w technice.	Dobrze przygotowuje się do zajęć. Zauważa możliwość zastosowania zdobytej wiedzy w technice.	Bardzo dobrze przygotowuje się do zajęć. Zauważa możliwość zastosowania zdobytej wiedzy w technice.
EKS2	Nie ma wiedzy o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.	Ma minimalną wiedzę o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.	Ma dostateczną wiedzę o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.	Ma dość dobrą wiedzę o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.	Ma dobrą wiedzę o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.	Ma bardzo dobrą wiedzę o zastosowaniu mechaniki płynów w technice.

Autor programu:	Jerzy Biały
Adres e-mail:	jebi@poczta.fm
Jednostka organizacyjna:	Instytut Nauk Technicznych PWSZ Chełm